

PREZYDENT MIASTA SIEDLCE

**INFORMACJA O STANIE
BEZPIECZEŃSTWA SANITARNO -
WETERYNARYJNEGO
NA OBSZARZE MIASTA SIEDLCE
I POWIATU SIEDLECKIEGO
2020**

Sporządzone przez:

Powiatowy Lekarz Weterynarii
w Siedlcach

Materiały przedkłada:

Wydział Bezpieczeństwa i Spraw Społecznych
Urzędu Miasta Siedlce

**NACZELNIK
WYDZIAŁU BEZPIECZEŃSTWA
I SPRAW SPOŁECZNYCH**

Leszek Borkowski

Zatwierdził:

PREZYDENT MIASTA

Andrzej Sitnik

Siedlce, sierpień 2021 r.

Inspekcja Weterynaryjna, zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2015r. poz. 1482 t.j.) realizuje zadania z zakresu ochrony zdrowia zwierząt oraz bezpieczeństwa produktów pochodzenia zwierzęcego w celu zapewnienia ochrony zdrowia publicznego. Inspekcja wykonuje swoje zadania w szczególności przez:

- 1) zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt, w tym chorób odzwierzęcych;
 - 1a) badania kontrolne zakażeń zwierząt;
- 2) monitorowanie chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych oraz związanej z nimi oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe u zwierząt, w produktach pochodzenia zwierzęcego i środkach żywienia zwierząt;
- 3) badanie zwierząt rzeźnych oraz produktów pochodzenia zwierzęcego;
- 4) przeprowadzanie:
 - a) weterynaryjnej kontroli granicznej,
 - b) kontroli weterynaryjnej w handlu i wywozie zwierząt oraz produktów w rozumieniu przepisów o kontroli weterynaryjnej w handlu,
 - c) kontroli na miejscu w zakresie przestrzegania wymogów wskazanych w załączniku III lit. A ust. 6-8a rozporządzenia Rady (WE) nr 1782/2003 z dnia 29 września 2003 r. ustanawiającego wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego w ramach wspólnej polityki rolnej i ustanawiającego określone systemy wsparcia dla rolników oraz zmieniającego rozporządzenia (EWG) nr 2019/93, (WE) nr 1452/2001, (WE) nr 1453/2001, (WE) nr 1454/2001, (WE) nr 1868/94, (WE) nr 1251/1999, (WE) nr 1254/1999, (WE) nr 1673/2000, (EWG) nr 2358/71 i (WE) nr 2529/2001 (Dz. Urz. UE L 270 z 21.10.2003, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 40, str. 269, z późn. zm.), jako specjalny organ kontroli, o którym mowa w art. 42 ust. 1 rozporządzenia Komisji (WE) nr 796/2004 z dnia 21 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wdrażania wzajemnej zgodności, modulacji oraz zintegrowanego systemu administracji i kontroli przewidzianych w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1782/2003 ustanawiającym wspólne zasady dla systemów pomocy bezpośredniej w zakresie wspólnej polityki rolnej oraz określonych systemów wsparcia

dla rolników (Dz. Urz. UE L 141 z 30.04.2004, str. 18, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 44, str. 243, z późn. zm.);

- 5) sprawowanie nadzoru nad:
 - a) bezpieczeństwem produktów pochodzenia zwierzęcego, w tym nad wymaganiami weterynaryjnymi przy ich produkcji, umieszczaniu na rynku oraz sprzedaży bezpośrednio,
 - b) wprowadzaniem na rynek zwierząt i ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego,
 - c) wytwarzaniem, obrotem i stosowaniem pasz, dodatków stosowanych w żywieniu zwierząt, organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego i pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz nad transgranicznym przemieszczaniem organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego,
 - d) zdrowiem zwierząt przeznaczonych do rozrodu oraz jakością zdrowotną materiału biologicznego i jaj wylęgowych drobiu,
 - e) obrotem i ilością stosowanych produktów leczniczych weterynaryjnych,
 - f) wytwarzaniem i stosowaniem pasz leczniczych,
 - g) przestrzeganiem przepisów o ochronie zwierząt,
 - h) przestrzeganiem zasad identyfikacji i rejestracji zwierząt oraz przemieszczaniem zwierząt,
 - i) przestrzeganiem wymagań weterynaryjnych w gospodarstwach utrzymujących zwierzęta gospodarskie,
 - j) utrzymywaniem, hodowlą, prowadzeniem ewidencji zwierząt doświadczalnych w jednostkach doświadczalnych, hodowlanych i u dostawców;
- 6) prowadzenie monitorowania substancji niedozwolonych, pozostałości chemicznych, biologicznych, produktów leczniczych i skażeń promieniotwórczych u zwierząt, w ich wydzielinach i wydalinach, w tkankach lub narządach zwierząt, w produktach pochodzenia zwierzęcego, w wodzie przeznaczonej do pojenia zwierząt oraz środkach żywienia zwierząt;

- 7) prowadzenie wymiany informacji w ramach systemów wymiany informacji, o których mowa w przepisach Unii Europejskiej;
- 8) przyjmowanie informacji o niebezpiecznych produktach żywnościowych oraz paszach od organów Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, w zakresie kompetencji tych inspekcji, oraz od organów Inspekcji Handlowej o niebezpiecznych produktach żywnościowych pochodzenia zwierzęcego oraz ocena ryzyka i stopnia zagrożenia spowodowanego niebezpiecznym produktem żywnościowym lub paszą, a następnie przekazywanie tych informacji do kierującego siecią systemu RASFF, o którym mowa w art. 85 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. Nr 171, poz. 1225).

Inspekcja Weterynaryjna dba o bezpieczeństwo obywateli poprzez nadzór nad zdrowiem zwierząt, produktami pochodzenia zwierzęcego, paszami. Nadzór sparowany jest między innymi poprzez prowadzenie monitoringu chorób zakaźnych zwierząt oraz monitoring substancji niedozwolonych, pozostałości chemicznych, biologicznych, leków, skażeń promieniotwórczych oraz pasz

Monitoring chorób zakaźnych zwierząt jest jednym z zasadniczych elementów zwalczania chorób zakaźnych zwierząt. Sposób i zakres przeprowadzania badań monitoringowych reguluje Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 grudnia 2004 r. w sprawie określenia jednostek chorobowych, sposobu prowadzenia kontroli oraz zakresu badań kontrolnych zakażeń zwierząt (Dz. U. Nr 282 poz. 2813 z późniejszymi zmianami z 2004 r.).

W myśl w/w rozporządzenia organy Inspekcji Weterynaryjnej prowadzą badania w celu kontroli występowania następujących jednostek chorobowych:

- 1) pryszczycyca (Foot and mouth disease - FMD);
- 2) choroba pęcherzykowa świń (Swine vesicular disease - SVD);
- 3) klasyczny pomór świń (Classical swine fever - CSF, Hog cholera);

- 4) przenośne gąbczaste encefalopatie przeżuwaczy (Transmissible spongiform encephalopathies of ruminants – TSE)
- 5) gruźlica bydła (Bovine tuberculosis);
- 6) bruceloza bydła (B. abortus);
- 7) bruceloza kóz i owiec (B. melitensis, B. ovis);
- 8) enzootyczna białaczka bydła (Enzootic bovine leucosis - EBL);
- 9) wścieklizna (Rabies) lisów wolno żyjących;
- 10) grypa ptaków (avian influenza);
- 11) choroba niebieskiego języka (Bluetongue);
- 12) zakaźne zapalenie nosa i tchawicy/otręt bydła (Infectious bovine rhinotracheitis/infetious pustular vulvovaginitis IBR/IPV);
- 13) gorączka Q (Q fever).

Szczegółowy sposób monitorowania większości w/w jednostek chorobowych określony jest w odrębnych przepisach.

W celu kontroli występowania **pryszczycy i choroby pęcherzykowej świń** corocznie bada się, na obszarze powiatu, próbki krwi pobrane od 20 sztuk bydła i od 20 szt. świń. W 2020r. pobrano 10 prób w kierunku pryszczycy od bydła w 6 gospodarstwach oraz 20 prób od świń w kierunku choroby pęcherzykowej świń 12 gospodarstwach.

W celu kontroli występowania **klasycznego pomoru świń** corocznie bada się próbki krwi pobrane od:

- 1) 59 świń znajdujących się na obszarze powiatu:
 - a) graniczącego z państwem, na terytorium którego występuje lub w ostatnich 5 latach wystąpił klasyczny pomór świń,
 - b) graniczącego z państwem o nieznanym statusie w zakresie klasycznego pomoru świń,
 - c) w którym w ostatnich 6 latach uzyskano dodatnie wyniki badań w kierunku klasycznego pomoru świń,
 - d) w którym pogłowie świń wynosi co najmniej 200 sztuk na 1 km²,
 - e) w którym są zlokalizowane międzynarodowe porty lotnicze lub morskie;
- 2) 29 świń znajdujących się na obszarze powiatu: (dotyczy powiatu siedleckiego)

- a) sąsiadującego z powiatem graniczącym z państwem, na terytorium którego występuje lub w ostatnich 5 latach wystąpił klasyczny pomór świń,
 - b) sąsiadującego z powiatem graniczącym z państwem o nieznanym statusie w zakresie klasycznego pomoru świń,
 - c) sąsiadującego z powiatem, na obszarze którego są zlokalizowane międzynarodowe porty lotnicze lub morski
- jeżeli powiat nie spełnia warunków, o których mowa w pkt 1;
- 3) 15 świń znajdujących się na obszarze powiatu innego niż określony w pkt. 1 i 2. (dotyczy miasta Siedlce)

W celu kontroli występowania klasycznego pomoru świń u dzików corocznie bada się próbki krwi pobrane od:

- 1) 10 % dzików odstrzelonych na obszarze powiatu:
 - a) w którym w ostatnich 5 latach uzyskano, przy zastosowaniu metody serologicznej, dodatnie wyniki badań w kierunku klasycznego pomoru świń w populacji dzików,
 - b) w którym w ostatnich 6 latach uzyskano, przy zastosowaniu metody serologicznej, dodatnie wyniki badań w kierunku klasycznego pomoru świń w pogłowie świń,
 - c) w którym liczba dzików wynosi co najmniej 2 osobniki na 1 km²,
 - d) w którym pogłowie świń wynosi co najmniej 200 osobników na 1 km²,
 - e) graniczącego z państwem, na terytorium którego występuje lub w ostatnich 5 latach wystąpił klasyczny pomór świń, albo z państwem o nieznanym statusie w zakresie pomoru świń;
- 2) 5 % dzików odstrzelonych na obszarze powiatu, w którym populacja dzików nie przekracza 2 sztuk na 1 km².

W celu kontroli występowania klasycznego pomoru świń u dzików padłych w obwodzie łowieckim bada się próbkę pobraną z migdałków lub węzłów chłonnych, lub śledziona każdego padłego dzika.

W 2020r. w w/w kierunku pobrano 44 próby od świń w 31 gospodarstwach, 30 prób od dzików padłych oraz 54 próby od dzików odstrzelonych.

W celu kontroli występowania afrykańskiego pomoru świń bada się:

- od świń żywych – próbkę krwi
- świń padłych – próbki pobrane z migdałków, węzłów chłonnych, śledziony, płuc, nerek, szpik kostny
- dzików odstrzelonych – próbki pobrane z migdałków, węzłów chłonnych, śledziony, płuc, nerek lub krew;
- dziki padłych – śledziona, nerka, płuca, ww. chłonne, szpik kostny

W 2020r. w w/w kierunku pobrano:

- 67878 próbek krwi od świń żywych;
- 752 próbki od świń padłych;
- 797 próbek od dzików odstrzelonych;
- 33 próbki od dzików padłych

W 2020r. nie stwierdzono ognisk afrykańskiego pomoru świń u świń na terenie powiatu, stwierdzono 6 przypadków u dzików odstrzelonych.

W 2020r. przeprowadzono 713 kontroli gospodarstw utrzymujących świnie, wydano 508 pozwoleń na przemieszczenie świń między gospodarstwami, 2076 pozwoleń na przemieszczenie świń do ubojni.

Kontrolę występowania **gąbczastej encefalopatii bydła** przeprowadza się zgodnie z przepisami załącznika III rozdziału A części I rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001 z dnia 22 maja 2001 r. ustanawiającego zasady dotyczące zapobiegania, kontroli i zwalczania niektórych przenośnych gąbczastych encefalopatii (Dz. Urz. UE L 147 z 31.05.2001 r., str. 1). W 2020r. przebadano 921 sztuk bydła, w tym 841 prób pobranych od padłych sztuk bydła i 80 prób pobranych poubojowo od bydła.

W celu kontroli występowania **gruźlicy u bydła** corocznie tuberkulinizacją śródskórną obejmuje się 1/5 stad bydła na obszarze powiatu tak, aby w okresie 5 lat poddać badaniu wszystkie stada bydła znajdujące się na obszarze tego powiatu. Badaniu, o którym mowa powyżej, poddaje się bydło powyżej 6. tygodnia życia. W roku 2020 przebadano 12571 sztuk bydła w 430 gospodarstwie, wszystkie badania dały wynik ujemny.

W celu kontroli występowania **brucelozy bydła** corocznie bada się próbki krwi pobrane od 1/5 stad bydła znajdującego się na obszarze powiatu, tak aby w okresie 5 lat poddać badaniu wszystkie stada bydła znajdujące się na obszarze tego powiatu. Badaniu, o którym mowa powyżej, poddaje się bydło płci żeńskiej oraz buhaje przeznaczone do rozrodu, powyżej 2 roku życia. W celu kontroli występowania brucelozy bydła u krów mlecznych dopuszcza się badanie pulowanych prób mleka od krów pochodzących z jednego gospodarstwa. W roku 2020 przebadano 5875 sztuk bydła w 430 gospodarstwach, wszystkie badania dały wynik ujemny.

W celu kontroli występowania **brucelozy kóz i owiec** corocznie bada się próbki krwi pobrane od:

- 1) kozłów i tryków powyżej 6. miesiąca życia;
- 2) 25 % kóz i owiec w wieku rozrodczym.

W przypadku stada, w którym jest mniej niż 50 sztuk kóz i owiec w wieku rozrodczym, bada się próbki krwi pobrane od wszystkich kóz i owiec w wieku rozrodczym.

W regionie uznanym za urzędowo wolny od brucelozy kóz i owiec bada się próbki krwi pobrane od:

- 1) co najmniej 10 % kóz i owiec w wieku powyżej 6. miesiąca życia, w pierwszym roku po uznaniu regionu za urzędowo wolny od brucelozy kóz i owiec;
- 2) co najmniej 5 % kóz i owiec w wieku powyżej 6. miesiąca życia, corocznie, licząc od drugiego roku po uznaniu regionu za urzędowo wolny od brucelozy kóz i owiec.

W roku 2020 przebadano 48 sztuk owiec i kóz w 3 gospodarstwach, wszystkie badania dały wynik ujemny.

W celu kontroli występowania **enzootycznej białaczki bydła** corocznie bada się:

- 1) 1/5 stad bydła w powiecie, na obszarze którego co najmniej w 99,8 % stad nie stwierdzono przypadków enzootycznej białaczki bydła w okresie ostatnich 2 lat; - dotyczy powiatu siedleckiego
- 2) wszystkie stada w powiecie nie spełniającym kryterium określonego w pkt 1.

Badaniu, o którym mowa powyżej, poddaje się bydło powyżej drugiego roku życia.

W celu kontroli występowania enzootycznej białaczki bydła wykonuje się badanie serologiczne krwi oraz dopuszcza się badanie pulowanych prób mleka pochodzących z jednego gospodarstwa. W 2020 roku przebadano 5875 sztuk bydła w 430 gospodarstwach, wszystkie badania dały wynik ujemny.

W 2019r. przeprowadzono 186 kontrole gospodarstw utrzymujących bydło, 1 kontrole w gospodarstwie utrzymującym kozy.

W celu kontroli występowania **wścieklizny u lisów wolnożyjących** do badań pobiera się tkankę mózgową, surowicę i żuchwę od 4 lisów odstrzelonych na każdym 100 km² obszaru, na którym lisy zostały objęte szczepieniem ochronnym przeciw wścieklicznie. W 2020 roku na terenie powiatu siedleckiego zaplanowano przebadanie 61 sztuki odstrzelonych lisów. W 2020r. w w/w kierunku pobrano 22 próby.

W 2020 również pobrano w kierunku wścieklizny próby od 8 padłych zwierząt (pies – 1, kot- 1, lis – 3, nietoperz –1 , wilk – 1, borsuk – 1), wszystkie badania dały wynik ujemny.

Kontrolę występowania **trzęsawki owiec i kóz** przeprowadza się zgodnie z przepisami załącznika III części A rozdziału II rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001 z dnia 22 maja 2011r. ustanawiającego zasady dotyczące zapobiegania, kontroli i zwalczania niektórych przenośnych gąbczastych encefalopatii (Dz. Urz. UE L 147 z

31.05.2001 r., str. 1). W 2020r. pobrano 257 próby od padłych sztuk owiec i 51 prób od padłych sztuk kóz.

W 2020r. obowiązywały programy zwalczania niektórych serotypów **Salmonelli w stadach kur hodowlanych, stadach kur niosek, stadach brojlerów i indyków.**

W 2020r. pobrano próby w kierunku salmonelli w:

- stadach kur hodowlanych – 91 prób
- w stadach kur niosek - 15 prób
- w stadach brojlerów – 23 prób
- w stadach indyków – 2 próby

W 2020r. stwierdzono 2 ogniska salmonellozy w stadach kur hodowlanych, 2 ogniska salmonellozy w stadach brojlerów kurzych. Wszystkie ptaki w/w stadach zostały poddane ubojowi.

W 2020r. w ramach monitoringu pobrano w kierunku **grypy ptaków** 20 prób w 2 stadach indyków rzeźnych, 30 prób w 3 stadach kur hodowlanych, 40 prób w 2 stadach kaczek rzeźnych, 20 prób w 1 stadzie kaczek hodowlanych, 20 prób w 1 stadzie gęsi rzeźnych. Wszystkie wyniki ujemne.

W 2020r. pobrano również próby w kierunku **grypy ptaków** w związku z podejrzeniem ogniska wysoce zjadliwej grypy ptaków w gospodarstwie utrzymującym brojlery indycze. Po otrzymaniu dodatniego wyniku Powiatowy Lekarz Weterynarii w Siedlcach wyznaczył ognisko wysoce zjadliwej grypy ptaków (H5N8), wszystkie ptaki w ognisku choroby zostały zabite i przekazane do utylizacji.

W 2020r. przeprowadzono 309 kontroli gospodarstw utrzymujących drób.

W 2008r. rozporządzeniem Rady Ministrów wprowadzony został program zwalczania i monitorowania **choroby Aujeszkiego** u świń. W 2020r. Powiatowy Lekarz Weterynarii w Siedlcach pobrał próbki od 6032 szt. świń w 451 gospodarstwach. Wszystkie wyniki ujemne.

Od 2009 r. prowadzi się monitoring **choroby niebieskiego języka u bydła i u owiec**.

Na terenie powiatu siedleckiego w 2020r. pobrano 28 próbek krwi od bydła w 6 gospodarstwach, wszystkie badania dały wynik ujemny.

W 2011r. rozpoczął się monitoring **gorączki Q oraz zakaźnego zapalenia nosa i tchawicy bydła (IBR/IPV)**.

Na terenie powiatu siedleckiego w 2020r. pobrano do badań w kierunku gorączki Q 14 prób krwi od owiec w 1 gospodarstwie, do badań w kierunku zakaźnego zapalenia nosa i tchawicy bydła 14 próbek krwi od bydła w 3 gospodarstwach, u 7 sztuk bydła w 2 gospodarstwach stwierdzono wynik dodatni.

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Siedlcach w celu zapewnienia właściwego nadzoru nad bezpieczeństwem żywności, prowadzi badania „monitoringowe” zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa Rozwoju Wsi z dnia 21 czerwca 2017 r. w sprawie monitorowania substancji niedozwolonych, pozostałości chemicznych, biologicznych, produktów leczniczych i skażeń promieniotwórczych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1246 z późniejszymi zmianami).

Ww. rozporządzenie określa w swej treści :

- 1) wykaz substancji niedozwolonych objętych monitorowaniem;
- 2) zakres badań przeprowadzanych w ramach monitorowania, zwanych dalej "badaniami", rodzaj, wielkość i sposób pobierania próbek;
- 3) sposób postępowania w przypadku stwierdzenia obecności substancji niedozwolonych lub przekroczenia dopuszczalnego poziomu pozostałości chemicznych, biologicznych, produktów leczniczych i skażeń promieniotwórczych u zwierząt, w ich wydzielinach i wydalinach, w tkankach lub narządach zwierząt, w produktach pochodzenia zwierzęcego, w znajdujących się w rolniczym handlu detalicznym produktach pochodzenia zwierzęcego i żywności zawierającej jednocześnie środki spożywcze

pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego oraz w wodzie przeznaczonej do pojenia zwierząt i w paszach;

4) sposób dokumentowania wykonywanych czynności;

5) sposób postępowania w zakładach lub w gospodarstwach w związku z monitorowaniem substancji niedozwolonych lub pozostałości, o których mowa w pkt 3.

Wykaz substancji niedozwolonych objętych monitorowaniem to :

1. Grupa A - substancje wykazujące działanie anaboliczne oraz substancje, których stosowanie u zwierząt jest niedozwolone:

1) stilbeny, pochodne stilbenów oraz ich sole i estry;

2) substancje tyreostatyczne;

3) steroidy;

4) laktony kwasu rezorcylowego, w tym zeranol;

5) beta-agoniści;

6) substancje farmakologicznie czynne, które są określone w tabeli nr 2 załącznika do rozporządzenia Komisji (UE) nr 37/2010 z dnia 22 grudnia 2009r. w sprawie substancji farmakologicznie czynnych i ich klasyfikacji w odniesieniu do maksymalnych limitów pozostałości w środkach spożywczych pochodzenia zwierzęcego (Dz. Urz. WE L 15 z 20.01.2010, str. 1).

2. Grupa B - produkty lecznicze, w tym substancje niedozwolone, które mogą być użyte do celów weterynaryjnych, zanieczyszczenia chemiczne oraz inne zanieczyszczenia:

1) substancje przeciwbakteryjne, w tym sulfonamidy, chinolony;

2) inne produkty lecznicze;

- a) leki przeciwwrobacze,
- b) kokcydiostatyki,
- c) karbaminiany i pyretroidy,
- d) neuroleptyki,
- e) niesterydowe leki przeciwzapalne,
- f) inne substancje farmakologicznie czynne;

3) zanieczyszczenia chemiczne i inne zanieczyszczenia:

- a) pestycydy chloroorganiczne i polichlorowane bifenyle (PCB),
- b) pestycydy fosforoorganiczne,
- c) pierwiastki toksyczne,
- d) mikotoksyny,
- e) barwniki,
- f) inne.

Badaniom na obecność substancji niedozwolonych, pozostałości chemicznych, biologicznych i produktów leczniczych poddaje się zwierzęta, ich wydaliny, płyny ustrojowe, tkanki i narządy, produkty pochodzenia zwierzęcego, znajdujące się w rolniczym handlu detalicznym produkty pochodzenia zwierzęcego i żywność zawierającą jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego oraz wodę przeznaczoną do pojenia zwierząt i pasze.

Badania prowadzi się na obecność substancji, należących do:

1) grupy A - w celu stwierdzenia stosowania substancji niedozwolonych lub stosowania substancji dozwolonych niezgodnie z przepisami Unii Europejskiej⁴⁾ i przepisami o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;

2) grupy B - w celu stwierdzenia nieprzekroczenia dopuszczalnego poziomu pozostałości produktów leczniczych oraz zanieczyszczeń chemicznych i innych zanieczyszczeń.

Próbki do badań pobiera się od zwierząt w przypadku wystąpienia u nich w szczególności:

- 1) nadmiernej masy mięśniowej;
- 2) przebarwień, obrzęków i torbieli w miejscach, w których są najczęściej stosowane iniekcje;
- 3) śladów po iniekcji w tkance tłuszczowej wokół jelita prostego;
- 4) śladów po implantach;
- 5) nadmiernej tkanki tłuszczowej;
- 6) powiększenia tarczycy;
- 7) zmian w płucach o charakterze zapalnym;
- 8) przerostu mięśnia sercowego;
- 9) zmian zapalnych w układzie moczowym.

Próbki do badań pobiera się od zwierząt w gospodarstwach i w rzeźniach, biorąc pod uwagę płeć, wiek, gatunek, stan zdrowia i kondycję zwierząt oraz systemy ich żywienia, programy profilaktyczne i lecznicze.

Próbki do laboratorium:

- 1) przekazuje się niezwłocznie, nie później niż przed upływem 7 dni od dnia ich pobrania.;
- 2) transportuje się przy zachowaniu określonych warunków .

Jeżeli w wyniku przeprowadzonego badania stwierdzono obecność substancji niedozwolonych, laboratorium o fakcie tym niezwłocznie powiadamia właściwych powiatowego i wojewódzkiego lekarza weterynarii.

Powiatowy lekarz weterynarii, po otrzymaniu powiadomienia, przeprowadza postępowanie wyjaśniające, obejmujące gospodarstwo lub / i ewentualnie zakład przetwórczy. Do czasu uzyskania wyników badań powtórnie pobranych próbek, nie przemieszcza się bez zgody powiatowego lekarza weterynarii zwierząt zidentyfikowanych i oznakowanych zgodnie z przepisami o identyfikacji i rejestracji zwierząt, od których zostały pobrane próbki, oraz produktów pochodzących od lub z tych zwierząt lub pasz oraz nie wprowadza się tych zwierząt, produktów lub pasz na rynek.

W przypadku potwierdzenia obecności substancji niedozwolonych w powtórnie pobranych próbkach, powiatowy lekarz weterynarii:

przeprowadza dodatkową kontrolę w gospodarstwie;

zwiększa częstotliwość badań przeprowadzanych w gospodarstwie przez okres co najmniej 12 miesięcy;

nakazuje, w drodze decyzji administracyjnej:

ubój zwierząt, od których pobrano próbki do badań, oddzielnie od pozostałych zwierząt, a następnie przekazanie ich tusz i narządów wewnętrznych do zakładu przetwarzającego surowiec kategorii 1;

b) ustala sposób wykorzystania lub zniszczenia środków żywienia zwierząt lub produktów pochodzących od lub z tych zwierząt.

W przypadku stwierdzenia, że nie przestrzegano okresów karencji danego produktu leczniczego, zwiększa się częstotliwość badań w gospodarstwie przez okres co najmniej 6 miesięcy.

Jeżeli stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pozostałości zanieczyszczeń chemicznych i innych zanieczyszczeń, które są określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia, należących do grupy B, a w szczególności metali, pestycydów i polichlorowanych bifenyli, to:

1) wyniki badań przekazuje się Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Inspekcji Handlowej lub Wojskowej Inspekcji Weterynaryjnej;

2) zwiększa się częstotliwość badań w gospodarstwie przez okres co najmniej 6 miesięcy.

Urzędowy lekarz weterynarii w przypadku podejrzenia lub stwierdzenia w rzeźni:

1) podawania zwierzętom substancji niedozwolonych:

a) nakazuje ubój tych zwierząt oddzielnie od pozostałych zwierząt,

b) pobiera próbki do badań oraz zatrzymuje tusze i narządy wewnętrzne do dnia uzyskania wyników tych badań,

c) nakazuje przekazanie tusz i narządów wewnętrznych zwierząt, od których pobrano próbki, do zakładu przetwarzającego surowiec kategorii 1 w rozumieniu rozporządzenia nr 1069/2009 - w przypadku potwierdzenia obecności substancji niedozwolonych w próbkach, o których mowa w lit. b;

2) nieprzestrzegania u zwierząt okresu karencji danego produktu leczniczego:

a) ustala termin uboju tych zwierząt z uwzględnieniem upływu okresu karencji właściwego dla substancji farmakologicznie czynnej zawartej w produkcie leczniczym albo

b) nakazuje ubój tych zwierząt przed upływem okresu karencji właściwego dla substancji farmakologicznie czynnej zawartej w tym produkcie leczniczym:

- w nagłych przypadkach, powodujących zagrożenie zdrowia lub życia zwierząt lub

- jeżeli nie jest możliwe przetrzymywanie zwierząt w rzeźni przy zachowaniu warunków określonych w przepisach o ochronie zwierząt, lub

– jeżeli wyposażenie rzeźni uniemożliwia dokonanie uboju w późniejszym terminie.

Jednocześnie tusze i narządy wewnętrzne zwierząt poddanych ubojowi, w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. b, zabezpiecza się do czasu uzyskania wyników badań próbek pobranych od tych zwierząt.

Badaniom pozostałości skażeń promieniotwórczych radioizotopami cezu poddaje się mięso z bydła, świń, owiec, zwierząt łownych, drobiu oraz ryby, jaja kurze i mleko krowie. W 2020 roku pobrano 14 prób, pochodzące z gospodarstw lub zakładów. Nie stwierdzono przekroczeń.

Powiatowy Lekarz Weterynarii Siedlcach w 2020 r. do ww. badań „monitoringowych” substancji niedozwolonych, pozostałości chemicznych, biologicznych, leków, skażeń promieniotwórczych pobrał 847 próby, oraz 2 próby urzędowe mleka pobrane z podejrzenia w ramach nadzoru.

W 2020 r. w powiecie siedleckim nie stwierdzono wyników niezgodnych.

Zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 2073/005 z dnia 15 listopada 2005r. zmienionym Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1441/2007 z dnia 5 grudnia 2007r. (Dz.U.UE.L.2007.322.12 z późn. zm) w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych zarówno Inspekcja Weterynaryjna jak i zakłady wytwarzające produkty pochodzenia zwierzęcego pobierają próby w kierunku Salmonelli, Listerii monocytogenes, bakterii tlenowych, Enterobacteriaceae, Campylobacter, Histaminy i Escherichia coli ze schłodzonych tusz drobiu, świń, bydła, przetworów mięsnych, przetworów mlecznych i przetworów rybnych. Ilość pobieranych prób jest uzależniona od wielkości produkcji i od częstotliwości występowania wyników dodatnich. W 2020r. Powiatowy Lekarz Weterynarii w Siedlcach pobrał:

- 605 prób urzędowych w kierunku Salmonelli z tusz wołowych, wieprzowych, przetworów mlecznych, mięsa mielonego, krewetek, mleka w proszku, świeżego mięsa drobiowego, skórek z szyi drobiowych, surowych wyrobów mięsnych

- 440 prób urzędowych w kierunku Listerii z przetworów mięsnych, mlecznych, krewetek; produktów rybołówstwa;
 - 160 prób urzędowych w kierunku liczby bakterii tlenowych z tusz wołowych, wieprzowych, mięsa mielonego;
 - 105 prób urzędowych w kierunku Escherichia coli z wyrobów mięsnych surowych, mięsa mielonego, przetworów mlecznych;
 - 185 prób urzędowych w kierunku Enterobacteriaceae z tusz wołowych, wieprzowych, mleka w proszku, mleka pasteryzowanego;
 - 25 próby urzędowe w kierunku gronkowców koagulazododatnich z mleka w proszku, przetworów mlecznych
 - 27 prób urzędowych w kierunku Histaminy z produktów rybołówstwa
 - 95 prób urzędowych w kierunku Campylobacter z tusz drobiowych
- Ponadto zostały pobrane 3 próbki mleka surowego w kierunku liczby komórek somatycznych i ogólnej liczby bakterii.

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Siedlcach realizując **Krajowy Program Urzędowej Kontroli Pasz** na terenie powiatu siedleckiego, w okresie od dnia 01.01.2020r do 31.12.2020r. utworzył do badań laboratoryjnych próby urzędowe, pobrane z pasz gotowych oraz surowców do ich wytwarzania, zgodnie z wymienionymi poniżej kierunkami badań i ilością:

- a) 6 prób w kierunku: wykrywanie obecności pałeczek z rodzaju Salmonella
- b) 4 próby w kierunku: wykrywanie obecności przetworzonego białka zwierzęcego w paszach metodą mikroskopową
- c) 2 próby w kierunku : wykrywanie obecności niedozwolonych elementów przetworzonego białka zwierzęcego w produktach z krwi oraz w kierunku obecności białka przeżuwaczy metodą real-time PCR
- d) 1 próba w kierunku: oznaczanie zawartości/obecności kokcydiostatyków w paszach - pasze docelowe
- e) 1 próba w kierunku: oznaczanie zawartości/obecności kokcydiostatyków w paszach - pasze nie docelowe
- f) 2 próby w kierunku: weryfikacja procedur za zapobiegania przenoszeniu kokcydiostyków do pasz niedocelowych

- g) 2 próby w kierunku: oznaczanie zawartości/obecności kokcydiostatyków jonoforowych oraz nikarbazyny, robenidyny, diclazurilu i innych substancji kokcydiostatycznych w premiksach docelowych
- h) 1 próba w kierunku: Wykrywanie substancji przeciwbakteryjnych (antybiotyki, sulfonamidy, chinolony) dodawanych w paszach
- i) 1 próba w kierunku : badanie zawartości podstawowych składników pokarmowych (białko ogólne, tłuszcz surowy, włókno surowe, sucha masa, popiół) w materiałach i mieszankach paszowych
- j) 1 próba w kierunku : badanie homogeniczności mieszanek paszowych
- k) 47 prób wody w kierunku : wykrywanie substancji przeciwbakteryjnych z instalacji pojenia zwierząt w tym:
 - 1) 2 próby z wody w stadach trzody chlewnej
 - 2) 4 próby z wody w stadach kur reprodukcyjnych
 - 3) 1 próba z wody w stadach kur niosek towarowych
 - 4) 38 prób z wody w stadach brojlerów kurzych
 - 5) 2 próby z wody w stadach indyków rzeźnych

W ramach postępowań związanych z dodatnimi wynikami badań prób podeszwowych na Salmonellę pobranych w kurnikach,- w kierunku stwierdzenia obecności pałeczek z rodzaju Salmonella zbadano następujące próby:

- a) 2 próby pasz pełnoporcjowych dla drobiu rzeźnego
- b) 2 próby wody używanej do pojenia drobiu rzeźnego

Powiatowy Lekarz Weterynarii
w Siedlcach

Izabela Floryszczyk